

Datum:
2026-10-07Diarienummer:
AMN-2026-00499Arbetsmarknadsförvaltningen
TjänsteskrivelseHandläggare:
Walaa Tammela

Önskemål om kommunal

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** godkänna Länsstyrelsen Uppsala läns förslag till kommunal avseende anvisningar till Uppsala kommun av nyanlända enligt den nya bosättningslagen,
2. **att** översända nämndens ställningstagande avseende kommunal 2027 till Länsstyrelsen i Uppsala **bilaga 3**,
3. **att** föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att lägga beslut avseende fördelningstal för anvisning av skyddsbehövande enligt EU:s massflyktsdirektiv inom arbetsmarknadsnämnden ansvar samt,
4. **att** ge arbetsmarknadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en strategi/riktlinjer för mottagandet av nyanlända, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att överföra ansvaret till arbetsmarknadsnämnden.

Ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län har föreslagit kommunal för Uppsala kommun om 41 nyanlända som ska tas emot för bosättning under 2027 enligt nya bosättningslagen.

Arbetsmarknadsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter på förslaget och ange önskemål om ett högre eller lägre mottagande utifrån kommunens lokala förutsättningar. Förutsättningarna för mottagandet redovisas i **bilaga 1**.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen.

Föredragning

Den 1 januari 2027 träder lagen (2026:1326) om bosättning för vissa nyanlända invandrare i kraft. Lagen ersätter nuvarande lagstiftning, men kommunernas skyldighet att ta emot nyanlända efter anvisning kvarstår. Vid fördelningen ska bland annat hänsyn tas till arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, tidigare mottagande, bostadsmarknadens förutsättningar och förekomsten av områden med stort utanförskap. Kommunerna får också möjlighet att lämna önskemål om ett högre eller lägre kommunal.

Länsstyrelsen i Uppsala län har föreslagit kommunal för Uppsala kommun om 41 nyanlända som ska tas emot för bosättning under 2027 enligt nya bosättningslagen, **bilaga 2**.

I **bilaga 1** redovisas förutsättningarna för Uppsala kommuns mottagande enligt den nya bosättningslagen för vissa nyanlända invandrare. Bilagan beskriver bland annat bostadsförsörjningen samt hur kommande förändringar i socialförsäkrings- och bidragssystemen ytterligare kan påverka nyanländas ekonomiska förutsättningar och möjligheter att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden. Detta gäller särskilt hushåll med många barn, som kan påverkas av det föreslagna bidragstaket och den minskade ersättningen från och med det fjärde barnet.

Kommunerna ges enligt den nya lagstiftningen möjlighet att lämna önskemål om kommunal. I dag hanteras frågor om kommunal enligt bosättningslagen inom arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde, medan yttranden avseende fördelningstal för personer med tillfälligt skydd enligt EU:s massflyktsdirektiv hanteras av kommunstyrelsen. För att säkerställa en ändamålsenlig hantering av frågor som rör mottagandet av nyanlända föreslås att delegation avseende fördelningstal förs till arbetsmarknadsnämnden. Detta skapar en samlad hantering av frågor som rör kommunens flyktingmottagande.

Ur ett barnperspektiv behöver kommunen beakta barns rätt till en trygg och långsiktig hållbar boendesituation, liksom risken för trångboddhet och ekonomisk utsatthet. Eftersom kommunen inte kan påverka hushållens sammansättning vid anvisning enligt bosättningslagen finns en osäkerhet kring vilket behov av olika bostadsstorlekar som mottagandet kommer att medföra.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen har rätt att få statlig ersättning för boenden som kommunen ordnar.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 7 oktober 2026
- **Bilaga 1**, Önskemål om kommunal 2027 enligt lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare
- **Bilaga 2**, Förslag till kommunal 2027
- **Bilaga 3**, Förslag till kommunal – fylls i och sänds åter till länsstyrelsen
- **Bilaga 4**, Fördjupad information om bidragstaket

Arbetsmarknadsförvaltningen

Helena Clementson
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsförvaltningen
Bilaga 1

Handläggare:
Walaa Tammela

Önskemål om kommunal 2027 enligt lagen om bosättning för vissa nyanlända invandrare

Bakgrund

Från och med den 1 januari 2027 gäller en ny lag om bosättning för vissa nyanlända invandrare (2026:1326). Lagen ersätter lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Kommunerna kommer även fortsättningsvis att vara skyldiga att ta emot nyanlända efter anvisning. En förändring i den nya lagen är att kommunerna ges möjlighet att lämna önskemål till länsstyrelsen om ett högre eller lägre kommunal än det som anges i länsstyrelsens förslag.

Vid fördelning av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, omfattningen av personer som omfattas av mottagandelagen, förutsättningar i kommunen för långsiktig etablering på bostadsmarknaden samt förekomsten av områden i kommunen där utanförskapet är stort.

Migrationsverket beräknar i sin juliprognos antalet förstagångsansökningar om asyl under 2027 till 4 500.

Ansvarsfördelning och beslutsordning

Enligt Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder ansvarar arbetsmarknadsnämnden för kommunens uppgifter enligt lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Den 1 januari 2027 träder den nya lagen (2026:1326) om bosättning för vissa nyanlända invandrare i kraft och ersätter den nuvarande lagstiftningen. Den nya lagen innebär att kommunernas ansvar för mottagande av nyanlända efter anvisning kvarstår. Utöver de kriterier som gäller i dag ska även förutsättningarna på bostadsmarknaden och

förekomsten av områden med stort utanförskap beaktas vid fördelningen. Kommunernas önskemål om mottagandets omfattning ska under vissa förutsättningar beaktas. Lagen innebär också att nyanlända som tas emot efter anvisning har rätt till boende under 36 månader och att kommunen ansvarar för att ordna sådant boende under denna period. Rätten till boende kan upphöra i förtid under vissa förutsättningar.

Med anledning av den nya lagen behöver arbetsmarknadsnämnden ta ställning till ett förslag om kommunens kommunal, det vill säga det antal nyanlända som kommunen föreslås att ta emot för bosättning under aktuella perioden. För Uppsala kommun uppgår det föreslagna kommuntalet till 41 personer. Kommunerna har möjlighet att lämna synpunkter på det föreslagna kommuntalet och kan ange önskemål om ett högre eller lägre mottagande utifrån lokala förutsättningar.

Kommunfullmäktige ansvarar för att besluta om förslaget till fördelningstal enligt massflyktsdirektivet.

Länsstyrelsens förslag till önskemål om mottagande 2027

Kommunen har under augusti 2026 fått länsstyrelsens förslag på kommunal som ska anvisas enligt nya bosättningslagen.

Kommun	Förslag kommunal	Prognos självbosättning	Prognos totalt antal mottagna	Övre riktmärke (vid önskemål om högre kommunal)
Enköping	8	13	21	48
Heby	3	2	5	16
Håbo	3	10	13	26
Knivsta	5	7	12	31
Tierp	4	6	10	24
Uppsala	41	54	95	235
Älvkarleby	3	2	5	13
Östhammar	7	4	11	33

Tabell 1: Förslag till kommunal Uppsala län 2027

För Uppsala kommun innebär förslaget ett kommunal om 41 personer enligt den nya bosättningslagen. Migrationsverket beslutar om slutliga kommunal och kommunernas önskemål kan tillgodoses om det är möjligt utifrån det nationella mottagningsbehovet och kommunernas samlade önskemål. Vid fastställandet av kommunalen får kommunen endast information om antalet individer som ska tas

emot. Det finns ingen möjlighet att påverka eller få information om hushållens sammansättning.

Personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet kan också komma att omfattas av nya bostättningslagen efter beslut om folkbokföring. Dessa blir således ytterligare personer som kan bli aktuella för kommuns mottagande och därmed behöver tillgång till bostäder. Dessa personer ska dock inte anvisas på nytt enligt bostättningslagen och ingår därför inte heller i kommuntalet.

Läget på bostadsmarknaden

Kommunerna svarar årligen på Boverkets bostadsmarknadsenkät. I enkäten görs en samlad bedömning av läget på bostadsmarknaden utifrån tre marknadslägen: överskott, balans och underskott. Kommunerna svar ger en övergripande bild av hur bostadsmarknadsläget bedöms i länets kommuner. Bedömningarna sammanfattas översiktligt i tabellen nedan.

Kommun	I kommunen som helhet	På centralorten	Övriga kommundelar
Enköping	Överskott	Överskott	Balans
Heby	Underskott	Underskott	Underskott
Håbo	Underskott	Underskott	Underskott
Knivsta	Balans	Balans	Balans
Tierp	Underskott	Underskott	Överskott
Uppsala	Underskott	Underskott	Underskott
Älvkarleby	Underskott	Underskott	Balans
Östhammar	Balans	Balans	Balans

Källa: Boverkets bostadsmarknadsenkät 2026.

Uppsala kommuns beskrivning om läget på bostadsmarknaden

I Uppsala kommun har merparten av hushållen ett godtagbart boende och det går att hyra eller köpa en bostad för de som har en tillräcklig ekonomi. Men för hushåll med sämre ekonomiska möjligheter är det många som har en osäker boendesituation. Det finns hushåll som helt saknar bostad, barnfamiljer som är trångbodda eller att boendeutgifterna är för stora i förhållande till inkomsterna.

Befolkningsutvecklingen är fortsatt stark i Uppsala kommun även om takten avtagit något på senare år. Med en ökande befolkning är tillskottet av bostäder viktigt för att möta kommande efterfrågan och hushållens olika preferenser och behov under livets alla skeden.

Bostadsförmedlingen

Uppsala bostadsförmedling förmedlar hyresrätter från privata och kommunala hyresvärdar i Uppsalaregionen. Statistik från Uppsala Bostadsförmedling visar ett tydligt samband mellan hyresnivå och kötid. Generellt gäller att ju lägre hyra en bostad har, desto längre är kötiden. De billigaste bostäderna hade en genomsnittlig kötid på 9,1 år, medan kötiden för bostäder med hyror omkring 9 000–10 000 kronor var cirka 4,6 år. Det går att teckna ett hyreskontrakt till en nybyggd och därmed dyrare bostad utan kötid. (*Uppsala Bostadsförmedling, Förmedlade bostäder 2025–2026 (27 augusti 2026)*).

Utöver kötid tillämpar hyresvärdar i Uppsala skilda tillträdeskrav. Uppsalahem tillämpar inga inkomstkrav i det äldre hyresbeståndet men har återinfört inkomstkrav i nybyggda utvecklingsområden, utifrån kronofogdens normalbelopp.

Av de cirka 60 privata hyresvärdar som förmedlar alla eller delar av sina bostäder via Uppsala Bostadsförmedling använder drygt 60 procent inkomstkrav som bygger på Kronofogdens normalbelopp. Det innebär att den sökande, efter att hyran är betald, ska ha tillräckliga medel kvar för sina grundläggande levnadskostnader.

Resterande hyresvärdar ställer högre inkomstkrav. De flesta kräver att hushållets årsinkomst motsvarar mellan två och tre gånger årshyran, och en hyresvärd kräver fyra gånger årshyran. Utöver inkomstkrav ställs vanligen krav på inkomstens varaktighet och typ av inkomst som bostadsbidrag, pension eller ekonomiskt bistånd godkänns som inkomst (KSN-2024-00722).ⁱ

Effekter av kommande reformer på etableringen

Förutsättningarna för nyanländas etablering kan komma att påverkas av de reformer som planeras inom socialförsäkrings- och bidragssystemen. Från och med 2027 föreslås ett kvalificeringsvillkor för flera bosättningsbaserade förmåner, vilket innebär att först efter fem år ska det vara möjligt att ta del av bidragen i socialförsäkringssystemet. Bland de förmåner som omfattas finns barnbidrag, flerbarnstillägg, bostadsbidrag, föräldrapenning på grundnivå samt vissa ersättningar vid sjukdom och nedsatt arbetsförmåga.

För hushåll med låga inkomster kan barnbidrag och bostadsbidrag vara betydelsefulla för hushållsekomin. Om tillgången till dessa förmåner begränsas under de första åren i Sverige kan det påverka möjligheterna att klara boendekostnader och andra nödvändiga utgifter utan ekonomiskt bistånd. Nyanländas ekonomiska förutsättningar har också betydelse för möjligheten att ordna ett långsiktigt boende på den ordinarie bostadsmarknaden efter att rätten till etableringsboende har upphört.

Regeringen har även föreslagit ett bidragstak som träder i kraft 2027. Det innebär att det införs en övre gräns för hur mycket ekonomiskt bistånd (försörjningsstöd) ett hushåll kan få sammanlagt, oavsett hur stora de faktiska kostnaderna är. För stora barnfamiljer införs dessutom en särskild regel som minskar bidraget per barn från och med det fjärde barnet. Bidragstaket påverkar främst hushåll med många barn. För dessa familjer minskar det ekonomiska utrymmet, vilket gör det svårare att klara höga boendekostnader och andra nödvändiga utgifter.

Sammantaget riskerar kvalificeringskraven och bidragstaket att ytterligare försämra nyanlända familjers ekonomiska förutsättningar. Konsekvenserna kan bli att flera tvingas söka ekonomiskt bistånd och att möjligheterna att etablera sig på den ordinarie bostadsmarknaden försvåras när rätten till etableringsboende upphör. Detta väcker farhågor om att fler människor under lång tid kommer att sakna förutsättningar att nå egen försörjning.

Mottagandet 2027

Uppsala har fortsatt underskott på bostäder, höga hyresnivåer och långa kötider till billigare hyresrätter. Samtidigt kan kommande förändringar i socialförsäkrings- och bidragssystemen påverka nyanländas ekonomiska förutsättningar under de första åren i Sverige. Detta kan få betydelse för möjligheterna att efterfråga bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden och för tiden till egen försörjning.

Ett ökat mottagande innebär också att fler stora lägenheter behöver användas för familjer som anvisas till kommunen enligt bosättningslagen. Eftersom det redan råder

brist på sådana bostäder minskar möjligheterna för befintliga barnfamiljer att flytta till billigare boenden när deras behov förändras. När bidragstaket införs 2027 riskerar dessa hushåll att påverkas särskilt negativt om de inte kan sänka sina boendekostnader.

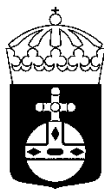
Samtidigt kan Uppsala ha förutsättningar att ta emot fler nyanlända i de fall hushållssammansättningen motsvarar den typ av bostäder som finns tillgängliga i kommunen. Enligt bostadsförmedlingen finns det bättre tillgång till mindre lägenheter, vilket innebär att ensamhushåll och mindre familjer har större möjligheter att erbjudas bostad. Dessa hushåll påverkas dessutom inte av bidragstaket.

För år 2027 har Länsstyrelsen i Uppsala föreslagit ett kommuntal om 41 personer. Kommunen har möjlighet att lämna synpunkt på förslaget, och i bedömningen bör förutsättningarna för etablering och hur nyanländas ekonomiska situation påverkas under de första åren.

Det finns behov av att följa utvecklingen över tid och analysera hur förändringar i lagstiftning och nationella reformer påverkar mottagandet av nyanlända. För att säkerställa ett hållbart mottagande önskar förvaltningen att arbetsmarknadsnämnden, i samverkan med övriga berörda nämnder och bolag, ta fram en långsiktig strategi/riktlinjer för mottagandet av nyanlända för att skapa goda förutsättningar för etablering och egen försörjning.

Strategin/riktlinjerna bör även omfatta personer från Ukraina som har uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet och som har folkbokfört sig i kommunen. När dessa personer folkbokförs övergår ansvaret till kommunen enligt samma regelverk som för andra nyanlända med uppehållstillstånd. Genom att inkludera denna målgrupp i den långsiktiga strategin säkerställs att mottagandet blir enhetligt.

ⁱ Behovs- och marknadsanalys underlag till kommunens bostadsförsörjningsarbete

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Information

1 (4)

Datum
2025-08-18

Diarienummer
851-6025-2026

Kommuner i Uppsala län

Förslag till kommuntal 2027 – Uppsala län

Ny bosättningslag träder i kraft 1 januari 2027

Den 1 januari 2027 träder ny bosättningslag i kraft som kommer påverka kommunernas ansvar och arbete i mottagandet av nyanlända. För att den nya lagen ska kunna träda i kraft 1 januari 2027 kommer vissa delar av lagen kunna tillämpas innan ikraftträdande. En sådan del är förslag till preliminär fördelning av antalet nyanlända som ska anvisas 2027 samt möjlighet för kommuner att lämna önskemål om hur många nyanlända de vill ta emot 2027. Länsstyrelsen ansvarar för kommuntalsprocessen och kommer ta in kommunernas önskemål gällande kommuntalen. En förändring jämfört med nuvarande regelverk är att ansvaret för att besluta om kommuntal övergår från länsstyrelserna till Migrationsverket. En kommun kommer fortsatt vara skyldig att ta emot nyanlända efter anvisning från Migrationsverket.

Kommunerna får lämna önskemål

Migrationsverket har tagit fram ett förslag till kommuntal för samtliga kommuner, förslag till fördelning i Uppsala län hittas längre ned i det här dokumentet på sidan 3. Varje kommun får sedan möjlighet att lämna önskemål om ett förändrat kommuntal. Samtliga kommuner uppmanas att fylla i bilaga 1 och skicka den till Länsstyrelsen – även om kommunen förklarar sig nöjd med förslaget till kommuntal.

Målgruppen för anvisningar

Målgruppen omfattar kvotflyktingar, nyanlända före detta asylsökande i Migrationsverkets boenden samt de personer med tillfälligt skydd som idag bor inom Migrationsverkets boenden (inklusive institutionsboende) och som behöver anvisas till en kommun för bosättning.

Skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet

En förändring jämfört med nuvarande regelverk är anvisningar av skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet som redan bor i kommunalt boende. Personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet som redan anvisats en kommun för boende enligt fördelningstal kommer från och med 2027 inte omfattas av anvisning enligt ny bosättningslag vid folkbokföring. Därför ingår den målgruppen inte längre i redovisat kommuntal, men omfattas likväl av rätten till boende i 36 månader enligt ny bosättningslag.

Information och stöd till kommuner

Instruktioner för hur kommunernas önskemål går till återfinns i bilaga 1. Länsstyrelsen erbjuder också digitala informationsmöten för kommuner i Uppsala län den 1 och 7 september där vi kommer informera om den nya lagstiftningen och ge fördjupad information om kommuntalen. Mer information och anmälan finns på länsstyrelsens webbplats: [Informationsträff om ny bosättningslag för kommuner i Uppsala län | Länsstyrelsen Uppsala](#)

Förslag till kommunal Uppsala län 2027

Kommun	Förslag kommunal	Prognos självbosättning	Prognos totalt antal mottagna	Övre riktmärke (vid önskemål om högre kommunal)
Enköping	8	13	21	48
Heby	3	2	5	16
Håbo	3	10	13	26
Knivsta	5	7	12	31
Tierp	4	6	10	24
Uppsala	41	54	95	235
Älvkarleby	3	2	5	13
Östhammar	7	4	11	33
Totalt Uppsala län Uppsala län	74	97	171	

Förklaring till tabell

Förslag till kommunal

Avser det antal som kommer anvisas till kommuner under 2027 enligt ny bosättningslag och dess fördelning på kommunnivå. Målgruppen omfattar kvotflyktingar, nyanlända f.d. asylsökande i Migrationsverkets boenden samt de personer med tillfälligt skydd som idag bor inom Migrationsverkets boenden (inklusive institutionsboende) och som behöver anvisas till en kommun för bosättning.

Prognos självbosättning

Avser prognos för hur många nyanlända som förväntas bosätta sig på egen hand i kommunen under 2027.

Prognos totalt antal mottagna

Prognos för det totala mottagandet i respektive kommun avseende nyanlända, de som anvisas och de som bosätter sig på egen hand i kommunen. Observera att kommunen också kan ha ett mottagande enligt annan lagstiftning, exempelvis skyddsbehövande och ensamkommande barn som anvisas enligt mottagandelagen eller som bosätter sig på egen hand i kommunen.

Övre riktmärke (vid önskemål om högre kommuntal)

Det övre riktmärket kommer användas av Migrationsverket för att göra en bedömning om kommunernas önskemål är i linje med förutsättningarna för integration i den enskilde kommunen. Fördelningsmodellen för det övre riktmärket bygger på samma principer som den ordinarie fördelningen men med skillnaden att ett högre anvisningstal har använts. Den här kolumnen är endast aktuell för de kommuner som önskar ett högre kommuntal än förslaget.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Sofia Maherzi, för frågor på telefon 010-2233350 eller via e-post sofia.maherzi@lansstyrelsen.se.

Sofia Maherzi

Bilagor

Bilaga 1. Förslag till kommuntal – fylls i och sänds åter till länsstyrelsen

Bilaga 2. Migrationsverkets redovisning till Regeringskansliet

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Information

1 (2)

Datum
2026-08-26

Diarienummer
851-6025-2026

Bilaga 1. Förslag till kommuntal – fylls i och sänds åter till Länsstyrelsen

Vänligen fyll i tabellen nedan och skicka tillbaka till Länsstyrelsen.

Förslaget till kommuntal avser vissa nyanlända som förväntas ha behov av anvisning till en kommun under 2027 enligt ny bosättningslag. Tabellen fylls i av samtliga kommuner i Uppsala län och sänds åter till Länsstyrelsen Uppsala län **senast 2 november 2026**. Observera att kommunalen är preliminära fram till dess att regeringen beslutar om det totala anvisningsbehovet för 2027 som väntas ske i september/oktober.

Instruktion för önskemål:

- En kommun kan önska 0 i kommuntal
- En kommun kan önska ett högre kommuntal än förslaget men om önskemålet överstiger det övre riktmärket behöver kommunen motivera sitt önskemål.
- För kommuner som önskar *över* riktmärket gäller följande:
 - Motivering över riktmärket från kommunerna ska vara skriftlig och skickas in till länsstyrelsen när kommunerna meddelar sina önskemål
 - Motiveringen ska spegla förutsättningarna för integration – enligt kriterierna i bosättningslagen
- En kommun som förklarar sig nöjd med sitt kommuntal kommer få det kommuntalet för 2027, förutsatt att regeringen beslutar om det totala anvisningsbehovet utifrån Migrationsverkets förslag. Regeringens beslut om det nationella talet väntas i september/oktober.
- En kommun som önskar ett högre eller lägre kommuntal är inte garanterad att få sitt önskemål tillgodosett. Migrationsverket kommer, via länsstyrelserna, ta in önskemål från samtliga 290 kommuner och en förutsättning för att kommuners önskemål ska tillgodoses är att det

totala anvisningsbehovet på nationell nivå uppnås. Migrationsverket kommer också inför beslut att göra en bedömning av de kommuner som har önskat ett högre kommunal om önskemålen kan anses vara i linje med förutsättningarna för integration i den enskilde kommunen. När Migrationsverket har gjort den bedömningen kommer en eventuell omfördelning kunna ske på nationell nivå. Därefter kommer Migrationsverket gå till beslut om kommunal, preliminärt sker det i december 2026. Det innebär att kommuner som önskar ett högre eller lägre kommunal kommer få sitt besked om slutligt kommunal för 2027 i december 2026.

Kommun	Förslag till kommunal	Övre riktmärke (vid önskemål om högre kommunal)	Önskar förändring av förslaget (JA/NEJ)	Önskat kommunal efter förändring
Enköping	8	48		
Heby	3	16		
Håbo	3	26		
Knivsta	5	31		
Tierp	4	24		
Uppsala	41	235		
Älvkarleby	3	13		
Östhammar	7	33		

Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga 4

Handläggare:

Joakim Nordström, Ida Hammarstedt, Walaa Tammela

Fördjupning bidragstaket 2027

Bakgrund

Regeringen inför från och med den 1 januari 2027 ett bidragstak inom försörjningsstödet. Reformen består av flera delar, bland annat en modernisering av riksnormen, begränsningar av möjligheten att bevilja bistånd utöver riksnormen samt en begränsning för större hushåll.

Avdelningen socialtjänst - ekonomiskt bistånd har under 2026 genomfört en kartläggning av vilka hushåll som kan påverkas samt analyserat möjliga konsekvenser för berörda familjer.

Forskning visar att ekonomisk utsatthet under uppväxten kan påverka barns hälsa, skolresultat och framtida livsvillkor. Barn som växer upp i hushåll med ekonomiskt bistånd utgör en särskilt utsatt grupp.

Kartläggning av berörda hushåll

Kartläggningen visar att 111 familjer i Uppsala kan komma att påverkas av bidragstaket. Familjerna har sammanlagt 496 barn, där majoriteten av hushållen består av familjer med fyra barn, men det finns även hushåll med mellan fem och åtta barn. Familjerna finns i flera delar av kommunen men en större andel är bosatta i sydvästra, nordöstra och nordvästra staden.

Förändringen kan få stor ekonomisk betydelse. Om begränsningen skulle göras på årets riksnorm skulle det för en familj med fyra barn innebära en minskning av riksnormen med 1 450 kronor per månad 2027 och 2 910 kronor 2028. För en familj med åtta barn är motsvarande minskning 7 250 respektive 14 550 kronor.

Kartläggningen har gjort det möjligt att gå från en reformfråga till en konkret bild av vilka familjer i Uppsala som berörs, hur de är geografiskt fördelade och vilka konsekvenser reformer kan få för deras ekonomiska situation.

Från kartläggning till handling

Utifrån kartläggningen har kommunen valt att arbeta förebyggande för att minska risken för negativa konsekvenser när reformen träder i kraft.

Inom socialtjänst- ekonomiskt bistånd har socialsekreterare påbörjat dialoger med berörda familjer om hur bidragstaket kan påverka hushållets ekonomi. Samtalen

handlar även om barnens situation, familjens förutsättningar och möjliga vägar framåt. Syftet är att ge familjerna möjlighet att planera och agera i god tid innan förändringarna får genomslag.

Frågan har samtidigt lyfts på kommunövergripande nivå. Den har tagits upp i kommunledningsgrupp och koncernledning och kopplats till kommunens arbete med att förebygga och bryta segregation och stärka den sociala sammanhållningen. En arbetsgrupp med flera förvaltningar har startats och områden där reformens konsekvenser slår hårdast har identifierats.

Förvaltningen har även tagit kontakt med kommunledningskontoret för att undersöka möjligheterna att påverka direktiven för Uppsalahem och Uppsala Bostadsförmedling i syfte att skapa ett större handlingsutrymme vid lägenhetsbyten.

Bostadsfrågan

Bostaden har identifierats som en central fråga. Många av de berörda barnfamiljerna bor i större bostäder med relativt höga hyror samtidigt som utbudet av stora bostäder är begränsat.

För att undersöka möjliga lösningar har dialog förts med Uppsalahem och Uppsala bostadsförmedling. Syftet är att hitta åtgärder som kan underlätta bostadssituationen för berörda familjer inom respektive verksamhets uppdrag och ansvar. Insatser som diskuterats är bland annat förstärkt stöd i bostadssökande och utökad kundvård. Förvaltningen har efter denna dialog sett att det finns ett begränsat handlingsutrymme och därför tagit kontakt med kommunledningskontoret för att undersöka möjligheterna att påverka direktiven för Uppsalahem och Uppsala Bostadsförmedling i syfte att skapa ett större handlingsutrymme till exempel för att lättare möjliggöra lägenhetsbyten.

Kopplingen till mottagande av nyanlända

Konsekvenserna av bidragstaket behöver även ses i relation till kommunens mottagande av nyanlända och förutsättningarna på bostadsmarknaden. Kommunen har begränsade möjligheter att påverka hushållens storlek och sammansättning vid anvisning. Större familjer har ofta behov av större bostäder, men tillgången till sådana bostäder med låga hyror är redan i dag begränsad.

Samtidigt kommer andra förändringar i bidrags- och socialförsäkringssystemen att påverka nyanländas ekonomiska förutsättningar. Bland annat kvalificeringsvillkor för vissa förmåner, som barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag. För familjer som berörs av flera reformer samtidigt kan den samlade ekonomiska effekten bli betydande.

Det finns därför skäl att se mottagande av nyanlända, bostadsförsörjning och familjernas långsiktiga ekonomiska förutsättningar i ett sammanhang.

Fortsatt arbete

Kommunen bedömer att arbetet med att förstå och hantera reformens konsekvenser behöver fortsätta under 2026 och 2027.

Arbetet med bidragstaket har påbörjats men behöver utvecklas vidare i takt med att reformen träder i kraft och dess konsekvenser blir tydligare. Kommunens inriktning är att fortsatt arbeta förebyggande, stärka samverkan mellan berörda aktörer och skapa så goda förutsättningar som möjligt för de familjer som påverkas av förändringen.